

JAARVERSLAG 2018

CONSENSUS VOCALIS

CON
SEN
SUS
vocalis

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	pagina 3
2. Bestuur	pagina 4
3. Professionalisering	pagina 4
a. Positionering	
A. Verdiepingsslag	pagina 5
B. Versterken positie	pagina 7
C. Uitbreiden en ontwikkelen activiteiten	pagina 7
b. Zakelijk	
1. Van zakelijk leider naar algemeen directeur	pagina 5
2. Medewerker PR Marketing	pagina 5
3. Productieleider	pagina 6
4. Koorcommissie	pagina 6
c. Artistiek	pagina 6
4. Culturele prestaties	pagina 8
a. Opera	pagina 8
b. De grote werken van Bach	pagina 9
c. Festivals	pagina 10
d. Eigen producties	pagina 10
e. Uitnodigingen	pagina 13

1. Inleiding

In operamagazine.nl schreef recensent Franz Straatman het volgende over Consensus Vocalis in de opera *Der fliegende Holländer*: 'Ik kan mij niet herinneren dat het lied *Mit Gewitter und Sturm* met zoveel vitaliteit gezongen werd als door dit ensemble van jonge zeebonken'. Deze zinssnede typeert waar Consensus voor staat: vitaal, jong, daadkrachtig. Graag voegen we daar de term flexibel aan toe. We zijn flexibel in wat we doen: producties in kleine bezetting, de grote werken van Bach, eigen producties en grote opera's, waarbij kwaliteit altijd voorop staat.

Het kalenderjaar 2018 was voor ons een jaar met ingrijpende veranderingen die ingegeven werden door de koers die we wilden inzetten: Ramen en deuren open richting vernieuwing, professionalisering op zakelijk en artistiek vlak, een sterkere positionering in het culturele veld zowel in de regio als landelijk.

We blikken in dit jaarverslag terug op de culturele prestaties die we hebben verricht, op de ontwikkelingen we hebben doorgemaakt en welke stappen we hebben gezet in de verdere professionalisering van het gezelschap.

Francis Faas
Algemeen directeur
mei 2019

2. Bestuur

De Stichting Consensus Vocalis is gevestigd te Enschede en stelt zich ten doel het bevorderen en ontwikkelen van de koorzang en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het bestuur kwam in 2018 vier keer bij elkaar. Consensus werkt volgens de Governance Code Cultuur. De code dient er toe organisaties goed te besturen, met alles wat daarbij hoort. Er zijn negen principes geformuleerd, die elk een aantal praktijkaanbevelingen kennen. In **bijlage 1** zijn de praktijkaanbevelingen beschreven voor zover van toepassing op (het bestuursmodel van) Consensus Vocalis. Bij elk principe zijn de actiepunten voor CV opgenomen die we inmiddels gefaseerd implementeren.

Het bestuur bestond in 2018 uit vijf personen en is met de verdere professionalisering van de organisatie in ontwikkeling van werkbestuur naar bestuur-op-afstand. De bestuursleden zijn mensen die een passie hebben voor klassieke muziek in het algemeen en koormuziek in het bijzonder, en die hun relevante (culturele en maatschappelijke) netwerk inzetten om Consensus Vocalis nog meer op de kaart te zetten. Samen met de algemeen directeur wordt het beleid uitgezet.

Dankzij de uitbreiding van de organisatie (zie pagina 5) kan Consensus Vocalis uitgroeien richting meer landelijke bekendheid, met als constante factoren het heldere geluid op hoog niveau, de flexibele inzetbaarheid, de spraakmakende eigen producties. Daarnaast is het een fijne en gelijkwaardige partner voor de professionele gezelschappen om ons heen.

De stichting beschikt over de culturele ANBI status.

3. Professionalisering

a. Positionering

Consensus Vocalis heeft in 2017 binnen de tweejaarlijkse regeling 'Cultureel aanbod en talentontwikkeling' een aanvraag bij de provincie Overijssel ingediend, onder de titel 'Ademsteun voor professionele koormuziek in Overijssel'. De toekenning van het subsidiebedrag van € 100.000 heeft ons letterlijk ademsteun gegeven.

De ontwikkeling die CV op dit moment doormaakt is echt een 'work in progress'. Dankzij de subsidiebeschikking zijn wij in staat geweest om in 2018 belangrijke stappen te zetten in de professionalisering van de organisatie, zowel zakelijk als artistiek.

De plannen die daaruit voortgekomen zijn, zijn enerzijds gericht op de borging van wat er is, maar ook veel meer nog op een gezonde toekomst, waarin er ruimte is voor spraakmakende producties op hoog niveau, zowel in de regio als op landelijk niveau. Een toekomst die verder reikt dan het einde van de tweejarige regeling 'cultureel aanbod en talentontwikkeling'. Wij zijn daarom bijzonder verheugd dat ook de tweejarige regeling voor 2019/2020 is gehonoreerd. Ademsteun wordt ademstroom!

We hebben ons in 2018 met de volgende drie thema's beziggehouden:

- A. Het uitvoeren van een verdiepingsslag op het reeds ingezette professionaliseringstraject
- B. Het versterken van de positie van Consensus Vocalis in de provincie Overijssel en daarbuiten.
- C. Het uitbreiden en ontwikkelen van de concert-, opera- en educatieve activiteiten voor 2017 en 2018 en de voorbereiding van de programma's in 2019

A. Verdiepingsslag

b. Zakelijk

1. *Van zakelijk leider naar algemeen directeur*

Voor CV is het van groot belang om de organisatie te professionaliseren en dus sterker te maken. Met een deel van de toekenning van de provinciale subsidie van € 100.000 t/m 31 dec 2018 hebben we de zakelijk leider vanaf 1 april 2017 in tijdelijke dienst genomen voor 0,6 FTE t/m 1 april 2019. We hebben een statuut zakelijk leider vastgesteld met een functiebeschrijving. Door de formalisering van deze functie is de organisatie van CV bestendiger geworden. Waar die voorheen gestoeld was op goodwill en uitgevoerd werd op nagenoeg geheel vrijwillige basis, wordt er vanaf de toekenning van de subsidie nu gemiddeld drie dagen actief geïnvesteerd in de ontwikkeling en toekomst van CV. Dat geeft meer tijd en ruimte. Ruimte om de artistieke visie verder uit te werken, om programma's te bedenken en te ontwikkelen, ons netwerk te vergroten en aan te haken bij belangrijke gremia, zowel regionaal als landelijk. In de zomer van 2018 hebben wij onze organisatiestructuur enigszins gewijzigd. We hebben afscheid genomen van onze artistiek leider en de functie van zakelijk leider veranderd in die van algemeen directeur. Hiermee vergroten wij zowel de artistieke en zakelijke eindverantwoordelijkheid van de algemeen directeur en wordt de armslag groter. In februari 2019 hebben wij een koorleider aangesteld die o.a. verantwoordelijk wordt voor de kwaliteit van het koor. Daarnaast zijn we samen met de koorleider in gesprek met een artistieke commissie om de grote lijnen voor de komende jaren uit te zetten.

2. *Medewerker PR | Marketing*

In mei 2018 hebben we een medewerker PR | Marketing op freelance basis aangesteld. Wij zien de professionalisering van PR en marketing als een urgent en noodzakelijk onderdeel in de algehele zakelijke en artistieke professionalisering van CV. De medewerker houdt zich bezig met het schrijven van een marketingplan, het opzetten van een vriendenclub, het ontwikkelen en uitvoeren van een goed plan voor het effectief gebruik van sociale media, het onderhouden van contacten met de pers en de algehele verantwoordelijkheid voor alle publieksuitingen.

3. **Productieleider**

De functie van productieleider vullen we vanaf 2018 per project incidenteel in. Bij grotere eigen producties zetten we een zanger in met organisatorische kwaliteiten die op freelancebasis deze taak op zich neemt. In de praktijk betekent dit dat we met verschillende mensen (kunnen) werken. We evalueren deze werkwijze in de loop van 2019.

4. **Koorcommissie**

In het najaar hebben wij een koorcommissie ingesteld. De koorcommissie (kc) vertegenwoordigt de zangers van Consensus Vocalis en is een adviesorgaan van Consensus Vocalis.

De kc wordt gevormd door 4 zangers die de afgelopen 3 jaren tenminste 3 producties per jaar hebben gezongen bij CV. De taken van de commissie zijn onder andere:

- Adviseert directie en bestuur bij de benoeming van een nieuwe koorleider;
- Adviseert de directie bij de benoeming van gastdirigenten;
- Evalueert namens de andere zangers projecten met korte vragenlijst (b.v. repertoire, concerten, dirigent, solisten, positieve en negatieve ervaringen);
- Is spreekbuis van het koor;
- Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan directeur, bestuur en koorleider

c. **Artistiek**

Om meer openheid te creëren, beter contact te kunnen maken met de samenleving en een duidelijke en zichtbare plek te hebben in die samenleving hebben wij in 2018 ons artistiek beleid gewijzigd. De artistieke leider is opgevolgd door koorleider Béni Csillag. We vinden de tijd rijp en voelen tegelijkertijd de noodzaak om de deuren en ramen open te zetten, waarbij we ook de expertise van een externe artistieke commissie inzetten.

We zijn in 2018 gestart met het uitnodigen van gastdirigenten. Iedere dirigent brengt een eigen aanpak/specialisme mee, wat heel inspirerend is voor de zangers en voor het resultaat van de producties. Wij zijn ervan overtuigd dat daarmee de veelzijdigheid van het koor geoptimaliseerd wordt. We willen (ook) jonge talentvolle dirigenten kansen bieden en kijken daarvoor ook buiten onze landsgrenzen en discipline. We bewerkstelligen met deze beslissing een verdere gestage groei in kwaliteit en denken zo te kunnen voorsorteren op een landelijke rol, met het zwaartepunt in Noord- en Oost Nederland.

Mei 2019

Jaarverslag 2018

Pagina 6 van 13

B. Versterken positie

Consensus Vocalis is voor de andere professionele muziekgezelschappen in het oostelijke landsdeel een waardevolle en vanzelfsprekende partner en een onmisbare schakel in de culturele infrastructuur. Er ligt een samenwerkingsovereenkomst tussen NRO en CV voor vier jaren t/m 2020. CV heeft met HGO/OvhO afspraken gemaakt voor een jaarlijks avontuurlijk programma voor symfonieorkest en koor, te beginnen in 2019. In 2018 zijn we gestart met de eerste coproductie met Theater Sonnevance en Silbersee, getiteld 'LEV'. De samenwerking met het Nederlands Blazers Ensemble, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Noord Nederlands Orkest wordt gecontinueerd en met de producties die we zelf ontwikkelen veroveren we voorzichtig maar gestaag het hele land. De uitbreiding van ons professionele netwerk draagt bij aan de positionering, zowel in de regio als landelijk.

Onze algemeen directeur is lid van de landelijke stuurgroep 'Zingen, lekker belangrijk' en vervult samen met de andere leden en in samenwerking met Koornetwerk Nederland een voortrekkersrol richting landelijke overheden om een sterke en vitale koorwereld te verwezenlijken.

ArtEZ en CV tekenden een samenwerkingsovereenkomst met een aantal intenties/afspraken. Doel is dat de opleiding ensemblesang inspeelt op de vraag van professionele vocale ensembles in het algemeen en CV in het bijzonder, naar zangers die beschikken over de specifieke vaardigheden die het zingen in een ensemble vraagt. Tijdens de stageprojecten werken de studenten met toonaangevende dirigenten en worden zij gecoacht door professionele zangers uit het koor. Dit zal het instromen in de beroepspraktijk vergemakkelijken met een succesvoller resultaat.

Schooljaar (seizoen) 2018/2019 zijn we van start gegaan met een pilot die bestaat uit verschillende activiteiten/onderdelen, die deel uitmaken van het jaarrooster van de student.

C. Uitbreiden en ontwikkelen activiteiten

De jaarplanning van 2018 die we in 2017 maakten, hebben we gaandeweg uitgebreid met enkele producties waarvoor we door verschillende organisaties gevraagd zijn:

- Samson & Dalila, in het kader van Leeuwarden Culturele hoofdstad 2018, met drie voorstellingen in Gorredijk
- Het jaarlijkse concert van de Industriële Kring Twente
- Concert in het ZOOM!Festival in Doesburg
- Concert in het Stift International Music Festival in Oldenzaal
- Pilot van een door ons nieuw ontwikkeld concert: Chanting Forest voor het Oranjewoud Festival
- Concerten in De Doelen Rotterdam en het Muziekgebouw aan het IJ in Amsterdam

4. Culturele prestaties

Consensus Vocalis heeft in 2018 veertien concertprogramma's met in totaal 53 uitvoeringen op de planken gebracht, al dan niet met meerdere concerten of voorstellingen per productie. In totaal konden we 104 zangers in 2018 werk bieden.

a. Opera

Sinds 2017 heeft Consensus Vocalis een samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse Reisopera. In alle operaproducties van de NRO waarin een koor nodig is participeert CV. In 2018 waren dat twee producties: *Der fliegende Holländer* van Richard Wagner met een koor van 40 zangers en *Tosca* van Giacomo Puccini waar het koor bestond uit 32 zangers.

Daarnaast speelden we in Leeuwarden in de opera *Samson & Dalila* met 12 zangers.

Der fliegende Holländer

Richard Wagners *Der fliegende Holländer* kreeg in handen van regisseur Paul Carr en decor- en kostuumontwerper Gary Mac-Cann een verrassend aantrekkelijke en tijdloze gedaante. In het imposante decor van masten en delen van het schip, was een aantal prachtige projecties te zien. De rol van Senta werd op indrukwekkende wijze vertolkt door de Estse sopraan Aile Asszonyi. Haar tegenspelers waren baritons van formaat: Darren Jeffery als de kapitein en York Felix Speer als haar vader Daland. Het prachtig spelend Noord-Nederlands Orkest stond onder leiding van de Franse dirigent Benjamin Lévy. De koorleden waren afwisselend Noorse zeelieden, de bemanning van het Hollandse spookschip, dames en meisjes in een naaiatelier en de geschikte burgers van een vissersplaatsje.

De tournee begon met de première in Enschede, op 20 april. Hierna volgden tot en met 9 juni nog 13 voorstellingen in de Nederlandse theaters. Het publiek en de pers waardeerden de voorstelling zeer, getuige een aantal fraaie recensies. Ze schreef Franz Straatman in Operamagazine.nl over de fenomenaal zingende solisten en koor: 'Ik kan mij niet herinneren dat het lied *Mit Gewitter und Sturm*' met zoveel vitaliteit gezongen werd als door dit ensemble van jonge zeebonken'.

Tosca

Seizoen 2018-2019 werd bij de NRO geopend met de opera *Tosca* van Giacomo Puccini in de regie van de jonge Britse regisseur Harry Fehr. De muzikale leiding was in handen van de door de wol geveerde Britse dirigent David Parry. Na de première op 13 oktober volgden nog 13 voorstellingen. In de visie van Harry Fehr speelt het verhaal zich af in het hoofdkwartier van de politie in Rome waar de wrede hoofdinspecteur Scarpia op bewakingsbeelden getuige is van de subversieve praktijken van schilder Cavaradossi en zijn vriendin Floria Tosca om gevangene Angelotti te helpen ontsnappen. De gebeurtenissen die op de schermen te zien zijn spelen zich ook simultaan af in het hoofdkwartier, wat een interessante wisselwerking geeft.

De Finse sopraan Kari Postma vertolkte de rol van Tosca met haar jeugdige, krachtige en tegelijkertijd slanke stem. De ster van de avond was zonder twijfel de Nieuw-Zeelandse bariton Philipp Rhodes in de rol van Scarpia. Het gloedvol spelende Orkest van het Oosten en het fraai zingende Consensus Vocalis werden versterkt met een speciaal voor de gelegenheid samengesteld kinderkoor.

De voorstellingen werden goed bezocht en ook goed ontvangen. De pers was over het muzikale aandeel bijzonder goed te spreken, maar bij de regie werd hier en daar een kanttekening geplaatst.

Meezing Messiah

Een jaarlijks terugkerend evenement dat kan bogen op een grote belangstelling. In *Koninklijk Theater Carré* werd op 9 december Händels Oratorium uitgevoerd door Consensus Vocalis (met 40 zangers) en het VU-orkest onder leiding van Nicolas Mansfield met vocale solisten en ruim 1250 amateur-zangers die vanuit het hele land naar Amsterdam waren gekomen.

b. De grote werken van Bach

Stichting Twentse Matthäus Passion

Matthäus Passion – JS Bach

In kalenderjaar 2018 werden in opdracht van de STMP door Orkest van het Oosten, Consensus Vocalis (in een bezetting van 36 zangers) en het Stadsjongenskoor Oldenzaal 2 uitvoeringen van de Matthäus Passion van JS Bach gegeven in de Plechelmus Basiliek en het Muziekcentrum Enschede op respectievelijk 23 en 25 maart. Deze uitvoeringen stonden onder leiding van Klaas Stok. Solisten waren Stefanie True - sopraan aria's, Margriet van Reisen – alt, aria's Clemens Löschmann - tenor aria's, Andreas Post – evangelist, Tyler Duncan – Christus en Frans Fiselier - bas aria's.

Weihnachts Oratorium – JS Bach

Het Weihnachts Oratorium van JS Bach werd eveneens twee keer uitgevoerd door het Orkest van het Oosten en Consensus Vocalis (in een bezetting van 24 zangers) onder leiding van Klaas Stok. De uitvoeringen vonden plaats op 20 en 21 december in de Plechelmus Basiliek in Oldenzaal en de Jacobuskerk in Enschede. Solisten waren Amaryllis Dieltiens – sopraan, Helena Rasker- alt, Andreas Karasiak – tenor en Frans Fiselier – bas.

Stichting Matthäus Passion Bergkerk Deventer

Matthäus Passion – JS Bach

In de Bergkerk Deventer voerden Consensus Vocalis (koor 2 met 30 zangers), Deventer Vocaal Ensemble (koor 1), Stadsjongenskoor Oldenzaal en Concerto d'Amsterdam, onder leiding van Klaas Stok drie keer de Matthäus Passion uit op 28, 29 en 30 maart. Solisten: Nele Gramss - sopraan aria's, Rosanne van Sandwijk - alt aria's, Fabio Trümpy - tenor

aria's, Anders Dahlin – evangelist, Tyler Duncan – Christus, Frans Fiselier – bas aria's.

c. Festivals

Oranjewoud Festival

Consensus Vocalis verzorgde op 1 juni in het Oranjewoud Festival in Katlijk (Friesland) als pilot drie concerten van *Chanting Forest* van componist Diederik Rijpstra. Zie voor een uitgebreider verslag onder 'Eigen producties'.

Zoom! Festival

Tijdens het Zoom! Festival, dat plaatsvond van 31 mei t/m 3 juni in de Veluwezoom, verzorgde Consensus Vocalis in een bezetting van 5 zangers samen met het Ruysdael Kwartet en luitist Mike Fentross het zondagochtendconcert op 3 juni in de Martinikerk in Doesburg met op het programma muziek van Gesualdo en Monteverdi. Tijdens de Fietsrouteconcerten die in de middag werden gegeven gaf hetzelfde kwintet korte concertjes met luitist Punto Bawono in de Petruskerk in Spankeren.

Extra concerten De Doelen en Muziekgebouw aan 't IJ

Het programma van het Zoom! Festival is ook uitgevoerd op 22 mei in De Doelen in Rotterdam en 24 mei in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam als onderdeel van een groter concertprogramma waar een nieuw stuk ging van componist Klas Torstensson. Het concert in het Muziekgebouw is ook uitgezonden op NPORadio4.

Stift Festival

Het Stift International Music Festival biedt een muzikale beleving van internationale topkwaliteit. De ambitie van het festival is dat een groot en divers publiek plezier, ontroering en inspiratie ervaart door deze totaalervaring op basis van muziek, cultuur en Twentse landschap.

Consensus Vocalis neemt sinds 2016 deel aan het Stift Festival met een concert in de Plechelmus Basiliek in Oldenzaal. In 2018 werd het koor (in een bezetting van 16 zangers) geleid door de jonge Britse dirigent Benjamin Goodson. Op het programma stond o.a. het werk *Die sieben letzte Worte* van Joseph Haydn, het motet *Es ist genug* van JS Bach en de gezongen versie van de 14^e fuga uit *Die Kunst der Fuge* van JS Bach.

d. Eigen producties

Naast bovenstaande producties ontwikkelen we ook eigen producties: van idee tot concept tot uitvoering. We ontwikkelen de inhoud, bepalen de financiële kaders en zoeken financiering om de producties over het voetlicht te kunnen brengen.

In 2018 hebben we twee eigen producties ontwikkeld: *Licht en Donker* en *Chanting Forest*.

Licht en Donker

De componist en organist Jan Welmers schreef onder de titel ***Licht en Donker*** in de afgelopen jaren een unieke serie composities voor verschillende bezettingen. Zijn muziek neemt een geheel eigen plaats in onder de nieuw geschreven koormuziek van de laatste tijd.

In het monumentale werk *Licht en Donker VI* van Jan Welmers (dat in dit concertprogramma voor de allereerste keer uitgevoerd werd en in opdracht van het Orgelpark Amsterdam geschreven is voor Consensus Vocalis en Klaas Stok) staat de ruimtelijkheid centraal. Het is een stuk voor koor, solisten, saxofoonkwartet en drie orgels. De situering van de instrumenten in het Orgelpark biedt de mogelijkheid om drie gelijkwaardige orgels in te zetten. De zeven teksten die Welmers gebruikt heeft zijn afkomstig uit verschillende tijdsperioden en blijken nog altijd actueel. Invloeden van de minimal music, met repeterende bewegingen waartegen lange lijnen geplaatst worden, zijn in zijn composities terug te vinden. Als geen ander weet hij het orgel te bedienen en de vocale lijnen daarmee te integreren. Het saxofoonkwartet mengt op heel bijzondere wijze met zowel de menselijke stem als het orgel.

Afhankelijk van het aantal beschikbare orgels heeft Jan Welmers voor iedere locatie een nieuwe versie geschreven: de versie voor drie orgels en saxofoonkwartet klinkt in het Orgelpark, die voor 2 orgels en saxofoonkwartet in de Nicolaïkerk in Utrecht en de versie voor 1 orgel en saxofoonkwartet in respectievelijk Enschede en Zutphen. In Nijmegen wordt de versie zonder saxofoons ten gehore gebracht, omdat de stemming van het orgel niet overeenkomt met de stemming van de saxofoons.

Het stuk van Jan Welmers werd aangevuld met enkele andere werken:

Amao Omi (Zinloze oorlog) van de Georgische componist Giya Kancheli is een unieke compositie voor koor en saxofoonkwartet, waarin langzaam verglijdende klanken en plotselinge klankexplosies elkaar afwisselen. Kancheli koos individuele Georgische woorden, meestal gerelateerd aan de natuur, het Christendom en het Georgische landschap, vanwege hun betekenis en klankkwaliteit. Ook in deze compositie wordt gezocht naar de ultieme versmelting van stem en instrument, naar nieuwe verten in klank en expressie. De uitersten worden niet geschuwd maar juist opgezocht. Muziek die ons meevoert naar zowel de onmetelijke ruimte als naar onszelf.

De ***Rosenkranz Soundscapes*** van Christoph Enzel zijn adaptaties van de Rosenkranz Sonata van Franz von Biber, voor respectievelijk sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon, koor en orgel, waarbij het koor een improviserende rol heeft. De meditatieve sfeer van de begeleide solowerken sluit naadloos aan op Amao Omi van Kancheli, Licht en Donker VI van Welmers, Close to the Edge (eveneens van Enzel) en L'Infinito van Moelker. De vier delen van de Rosenkranz Soundscapes worden in dit concertprogramma afgewisseld met de andere werken.

L'infinito van de Nederlandse componist en blokfluitist Ronald Moelker is gebaseerd op het gelijknamige gedicht van Giacomo Leopardi waar de dichter zijn geest laat zinken in de 'eindeloze diepten' van de zee der oneindigheid ('e il naufragar m'è dolce in questo mare'). Moelker schreef dit werk oorspronkelijk voor 4 Eagle altblokfluiten en koor. Voor het Axes

Quartet en Consensus Vocalis maakte hij een versie voor 4 saxofoons en koor, dat eveneens in dit programma in première ging.

Het concertprogramma werd onder leiding van Klaas Stok uitgevoerd door Consensus Vocalis in een bezetting van 24 zangers, solisten Heleen Koele (sopraan) en Stefan van Gils (tenor), organisten Jetty Podt, Jan Hage en Ko Zwanenburg en het Axes Saxofoonkwartet bestaande uit Niels Bijl, Ties Mellema, Jay Byrnes en Christoph Enzel.

Het programma ging op 30 mei in première in de Grote Kerk in Enschede, waarna het nog werd uitgevoerd in het Orgelpark in Amsterdam, de Walburgiskerk in Zutphen, de Nicolaikerk in Utrecht en tot slot in de Stevenskerk in Nijmegen.

Voor dit concertprogramma ontvingen we een projectsubsidie van de Provincie Overijssel.

Chanting Forest

Chanting Forest is een muzikale installatie voor a capella koor, waar het publiek geblinddoekt doorheen loopt. Diederik Rijpstra heeft voor deze compositie voor een koor gekozen omdat de stem medemenselijk is en daarom prachtig symbool staat voor de mensen die leven in onze maatschappij en die zorgen voor de invloed van buitenaf, waar tot de luisteraar zich moet verhouden. De andere luisteraars dan jijzelf staan voor de andere mensen die zich ook bewegen in die maatschappij. Zij hebben ook invloed op een ander. Het is aan de individuele luisteraar hoe hij/zij hetgeen de klinkende muziek wil beluisteren.

Het koor staat opgesteld in een ruimte waarbij de koorleden allemaal circa 2 meter van elkaar verwijderd zijn, zodat er als het ware een bos van zangers ontstaat waar ruimte genoeg is voor het publiek om zich in te bewegen. Het publiek wordt buiten die ruimte geblinddoekt en vervolgens door vrijwilligers het koor binnengeleid.

Begin 2018 ontving Diederik Rijpstra van het Fonds Podiumkunsten een 'werkbijdrage muzikauteur' om drie composities van tien minuten te schrijven voor de pilot (fase 1) van het project *Chanting Forest*. Deze pilot is door Consensus Vocalis drie keer met succes uitgevoerd op 10 juni 2018 tijdens het Oranjewoud Festival in de Thomaskerk in Katlijk. *Chanting Forest* werd door het publiek beoordeeld met een 9,3 (35 stemmen van de 40 bezoekers) op een schaal van 1-10.

Rijpstra's composities worden gekenmerkt door vernieuwende elementen en vormen, waarbij altijd een verbinding wordt gelegd met een (maatschappelijk) thema. Met klank beweegt hij zich tussen uitdaging en comfort/consonantie. De laatste jaren is Rijpstra vooral gefascineerd door de menselijke stem. Deze compositie is een eerste serieuze stap in zijn ambitie meer voor koor te schrijven en zal een rijke aanvulling op zijn oeuvre zijn.

Deze pilot krijgt in 2019 een vervolg op het Heimland Festival in Diepenheim, in de schouwburg in Hengelo en later op het Oranjewoud Festival

e. Uitnodigingen

Samson & Dalila

In november 2018 werd, in het kader van Leeuwarden Culturele hoofdstad van Europa, de grand-opera *Samson & Dalila* van Camille Saint-Saëns drie uitgevoerd op een heel bijzondere plek, namelijk de boekentempel van Steven Sterk in Gorredijk. Consensus Vocalis (12 zangers) was samen met het Never Ending Orchestra het professionele kader waarbinnen de amateur-zangers uit Friesland deelnamen aan deze productie. De regie was in handen van Albert Bonnema, solisten waren Albert Bonnema zelf en sopraan Carina Vinke. Het geheel stond onder leiding van Andrew Wise.

IKT Concert

Het IKT (Industriële Kring Twente) Twente Concert 2018 vond plaats op vrijdag 9 november. In de Heilige Blasiuskerk in Beckum gaven we voor zo'n 400 bezoekers een verrassend optreden in een gelegenheidssamenstelling van Orkest van het Oosten, Consensus Vocalis (16 zangers) en Ambrosia a capella onder de bezielende leiding van dirigent Christoph Mac-Carty met een heel divers programma: van een stemmig koraal van JS Bach tot een energiek klinkend arrangement van Teardrop van Massive Attack.

Van Oord Congres

Consensus Vocalis heeft een goede relatie met het Rotterdams Filharmonisch Orkest. We werden uitgenodigd om tijdens het Van Oord-congres in de Rotterdamse Laurenskerk met acht zangeressen en het orkest op te treden voor ongeveer 1000 bezoekers. Op het programma stonden de Air van JS Bach en een speciaal voor de gelegenheid geschreven stuk, getiteld Water&Earth van Steven Verhelst.

